

DOE MEE!

OP PAASMAANDAG 9 APRIL KUNNEN ALLE SCHELDELIEFHEBBERS HUN HART OPHALEN TIJDENS DE SCHELDEHAPPENING – VAREN VOOR 1 EURO, WANDELEN, FIETSEN EN TAL VAN ACTIVITEITEN – ONTDEK OP DIE DAG OOK DE TRAGE WEGEN IN ONS LANDSCHAP EN NEEM DE GRATIS WANDELBROCHURES MEE – DE IDEALE HAPPENING VOOR HET HELE GEZIN

DURME

HET REGIONAAL LANDSCHAP

... is een **streek** gevormd door Schelde en Durme. Langs beide rivieren vind je unieke zoetwaterslikken en rietschorren, uitgestrekte graslanden, oude rivierarmen en talrijke waterplassen en vijvers.

... is een **samenwerking** tussen de verschillende overheden en lokale verenigingen actief rond natuur en milieu, landbouw, jacht, toerisme en recreatie.

... heeft als **missie** elke inwoner en bezoeker te overtuigen van de waarde van de natuur en het landschap in de streek.

... betreft het **brede publiek** bij concrete acties rond natuur en landschap.

STUKJES ERFGOED IN DE NATUUR

Als inwoner van dit prachtige landschap kan je elke dag genieten van de natuur die ons omringt. Zelfs al woon je in een drukke straat, de natuur is nooit ver weg en je kan er altijd even heen voor een wandeling of fietstocht. In ons jachtige leven doet het deugd om af en toe rust te vinden in het groen en zuivere lucht in te ademen. Ons landschap is doorspekt met stukjes erfgoed. Want ook natuur kan erfgoed zijn, net zoals de monumenten die je erin terugvindt. Deze stukjes erfgoed in het landschap zijn getuigen van vroeger en vertellen verhalen over hoe de mens het landschap inrichtte voor eigen gebruik.

ONTDEK ONZE TRAGE WEGEN

Trage wegen zijn mooie voorbeelden van erfgoed in de natuur. Ken je de trage wegen in jouw omgeving? Trage wegen zijn er voor wandelaars, fietsers en landbouwers. Het zijn verbindingen om op een **veilige en leuke manier naar je werk, school, buurtwinkel of akker te gaan**. Of om een fijne wandeling te maken. Jammer genoeg worden veel trage wegen niet zo vaak meer gebruikt, meestal omdat **ze verwaarloosd en ontoegankelijk zijn geraakt**.

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme probeert dat te verhelpen en werkt samen met de gemeenten in

zijn werkingsgebied **om verwaarloosde trage wegen te herstellen en terug nieuw leven in te blazen**. Er zijn al veel 'snelle' geasfalteerde wegen. Maar mensen hebben ook nood aan meer trage wegen. Het zijn aangename alternatieven voor drukke en gevaarlijke wegen. Ze geven kleur aan het landschap. Met hun houtkanten, knotbomenrijen en bloemrijke bermen bieden ze bovendien een thuis voor vogels en andere kleine dieren. Vaak hebben ze een rijk historisch verleden waar soms **mooie verhalen** aan vast hangen. Ze maken dus deel uit van ons cultureel erfgoed.

Trage wegen staan in **de kijker op de Scheldehappening op paasmaandag 9 april 2012**. Het Regionaal Landschap ontwikkelde speciaal voor deze dag **twee nieuwe brochures met wandelingen langs trage wegen in de provincie Antwerpen** (Bornem, Puurs en Sint-Amands) en in de **provincie Oost-Vlaanderen** (Berlare, Hamme en Wichelen). Maar ook in andere gemeenten werken wij actief rond het herstel van trage wegen, namelijk in Dendermonde, Kruibeke, Laarne, Melle, Temse, Waasmunster, Wetteren en Zele.

De brochures zijn gratis te verkrijgen op de dag van de Scheldehappening en daarna via verschillende toeristische infokantoren. Neem ze zeker mee of bestel ze via de bon in deze krant en doe de wandelingen!

De **Gaendijk** in Moerzeke (Hamme) werd aangelegd in de 13e eeuw onder leiding van de heer van Moerzeke. Deze dijk vormde dé verbinding tussen Moerzeke en Kastel. De regio van Moerzeke/Kastel was toen een laaggelegen moerasland dat twee keer per jaar overspoelde door getijdenwerking. In deze drassige broeken werden dijken aangelegd die altijd droog lagen en zo gaanpaden vormden.

De **Koning Albertdijk**, eveneens in Moerzeke, werd aangelegd na de overstroming van 1828. Tijdens deze overstroming kwamen de Antwerpse polders, Hamme en Grembergen onder water te staan. In 1932 werd deze dijk ingehuldigd door Koning Albert en kreeg zo de naam van de koning.

Meer info op www.rlsd.be

SCHATKAMERS VAN BIODIVERSITEIT

Vlasrootputten werden gegraven voor de vlaseelt. Vooral in Klein-Brabant vind je er nog vrij veel. Deze putten of poelen werden door de mens gegraven om er het vlas in te roten en zo de vezel te kunnen scheiden van de plant.

Vlasrootputten worden niet meer gebruikt en **verdwijnen stilaan uit het landschap**. Veel putten worden dichtgegooid of groeien dicht. Dat is jammer want het zijn getuigen van de geschiedenis van deze streek en allerlei planten en dieren vinden er hun thuis. Vandaar dat het **Regionaal Landschap Schelde-Durme zich inzet om samen met zijn partners deze vlasrootputten te herstellen**.

Sommige vlasrootputten richten we zelfs educatief in met een vlonder en info-bord. Zo kan jij ze opzoeken en bewonderen! De **brochure 'Fietsen langs vlasrootputten'** vind je terug op www.rlsd.be/publicaties.

VLASROOTPUT VAN VLASMUSEUM KORTRIJK

SLOTEN ALS AFWATERINGSSYSTEEM

Ook **sloten** zijn een voorbeeld van erfgoed in de natuur. Talloze sloten vormen samen een **fijnmazig afwateringssysteem** in de polders langs Schelde en Durme. Ze werden door de mens gegraven om het overtollige water van de weiden te laten vloeien. Het Regionaal Landschap steunt de eigenaars van graslanden bij het **herstel en onderhoud van de sloten**. Rottende planten worden verwijderd en slib wordt geruimd. Zo kan het water beter wegvloeien en krijgen de typische planten die voorkomen in ondiepe en voedselrijke wateren terug een kans. Die sloten zijn niet alleen mooi en typisch voor het landschap, ze hebben ook nog vandaag hun nut en **kunnen wateroverlast voorkomen**.

Ben je zelf eigenaar van een stuk grond met sloten tussen permanente graslanden die dringend moeten worden hersteld? Je vindt meer info over de **gebieden waar we dit herstel doen** op www.rlsd.be. Contacteer ons via info@rlsd.be.

JAGERS ZAAIEN BLOEMEN...

Op de meeste wildakkers die door jagers worden bewerkt, staat enkel maïs. Het Regionaal Landschap wil een deel van deze **akkers laten inzaaien met een mengsel van akkerkruiden, grassen of oude landbouwgewassen**. Zo

CHRIS BRUGEMAN

bieden deze **fauna-akkers voedsel- en schuilmogelijkheden voor veel meer diersoorten** zoals bijen, vogels en kleine zoogdieren. Dankzij dat zaadmengsel staat de akker de hele zomer en herfst **in bloei**. Fauna-akkers blijven ook gedurende de winter staan. De klassieke maïsakkers liggen er dan kaal bij.

In het voorjaar brengen soorten zoals **patrijs en fazant hun jongen groot** in de fauna-akkers. Ze profiteren van het **insectenaanbod** en schuilen er bij koud en nat weer. Ook tal van **zaden- en insectenetende vogels** bezoeken de akkers gedurende het jaar. Het Regionaal Landschap wil **jagersverenigingen in Klein-Brabant warm maken voor fauna-akkers** en hen helpen bij het opstarten van een fauna-akker door een gratis zaadmengsel aan te bieden. Zo kunnen de klassieke maïsakkers vervangen worden door fauna-akkers en wint iedereen: zowel de jagers als de natuur!

KNOT DIE KNOTBOOM!

FOTO ISRA IN KNOTWILG VAN ANN SELS

Je bent zeker vertrouwd met het beeld van knotbomen in ons landschap. Ook knotbomen hebben een belangrijke erfgoed- en natuurwaarde. Ooit al een steenuiltje tussen de takken zien zonnen? Vroeger kon men hun hout en twijgen goed gebruiken. Maar nu worden deze bomen minder geknot. Ze krijgen te dikke en te zware takken die afbreken door hun eigen gewicht. Zo **dreigen deze knoes-tige bomen verloren te gaan** en te verdwijnen uit ons landschap.

Heb je bomen staan die dringend moeten worden geknot? Dan kan je bij ons terecht. Ook voor houtkanten. De voorbije jaren vonden we wel 150 'houtzoekers' die graag jouw bomen willen knotten in ruil voor het brandhout. Voorwaarde is dat de takken minstens 4 jaar oud zijn. Bellen of mailen kan naar T 052 33 89 10 of info@rlsd.be. **Graag reageren voor 1 juni.**

KIES VOOR PLANTEN VAN HIER

'Planten van Hier' zijn bomen en struiken die afstammen van planten die zich na de laatste ijs-tijd spontaan in onze contreien hebben gevestigd. Deze bomen en struiken hebben zich door de eeuwen heen aangepast aan ons klimaat en hebben zo **meer weerstand tegen ziektes en plagen opgebouwd**. Bovendien zijn **onze planten en dieren beter aangepast** aan de groei- en bloeicyclus van 'Planten van Hier'. Sinds 2009 oogst het Regionaal Landschap zaden van 'Planten van Hier' die we laten opkweken door een erkende boomkwekerij. Sinds 2011 kan het Regionaal Landschap Schelde-Durme **het label 'Plant van Hier'** gebruiken. Als wij planten, aanplanten of verkopen kan je dus zeker zijn dat de planten in onze streek thuishoren! Ook steeds meer lokale tuincentra bieden plantmateriaal met dit label aan. Wil je zelf streekeigen planten plaatsen, dan **vind je meer informatie op www.plantvanhier.be**

ANTWOORDCOUPON

Ja, ik wil **GRATIS de brochure over 'wandelen langs trage wegen'** ontvangen.

IN **HOOFDLETTERS** INVULLEN EN TERUGSTUREN NAAR

Regionaal Landschap Schelde-Durme, Hemelstraat 133 A, 9200 Dendermonde

OF ☎ 052 33 89 19

OF ✉ info@rlsd.be

VOORNAAM _____ NAAM _____

STRAAT _____ NR _____

POSTCODE _____ GEMEENTE _____

☐ ik wil de brochure met wandelingen in Oost-Vlaanderen (Berlare, Hamme en Wichelen)

☐ ik wil de brochure met wandelingen in Antwerpen (Bornem, Puurs en Sint-Amands)

AANKRUISEN WAT PAST

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

SCHELDEHAPPENING 'NATUUR EN ERFGOED'

De derde editie van de Scheldehappening legt de klemtoon op 'Natuur en erfgoed'. Op deze paasmaandag kan je **varen voor 1 euro per traject**. Je kan er wandelen en fietsen met **gratis te verkrijgen fiets- en wandelkaarten**. Tal van natuurverenigingen geven een apart cachet aan deze dag. Je vindt er zeker een **activiteit naar jouw gading**.

SCALDISNET

DOE MEE
MET DE
WEDSTRIJD

Voor jong en oud is er een fijne **wedstrijd met mooie prijzen**.

Voor kinderen: geef je Schel-detekening af aan één van de infostanden (elke vertrekplaats boottochten) en maak kans op mooie prijzen.

Voor volwassenen: plaats je mooiste foto van de Scheldehappening op www.rlsd.be en maak kans op mooie prijzen.

WANNEER: Paasmaandag 9 april 2012 van 10 tot 18 uur

WAAR: verschillende plaatsen langs de Schelde: zie ook www.scheldehappening.be.

EEN GREEP UIT HET PROGRAMMA:

SINT-AMANDS – STEENOVENS

Animatie: Het Regionaal Landschap ontvangt je met sfeervolle live muziek en allerlei lekkers. Op de stand van het Regionaal Landschap kan je waterdiertjes bewonderen onder de microscoop. Je leert er ook alles over hoe en waarom het Regionaal Landschap trage wegen herstelt. Geniet van de authentieke demonstratie van vlasbewerking en bezoek de verschillende infostandjes. Gezelligheid gegarandeerd!

PRAKTISCH: van 10 – 17 uur, Kuitegemstraat in Sint-Amands, volg de bruine pijlen
INFO: www.rlsd.be of 052 33 89 10

ZEELSE VLEGELDORSERS

WETTEREN – KASTERMEERSEN

Trage wegen wandeling: De Kastermeersen kennen een lange geschiedenis. De trage wegen van de Kastermeersen zijn het ideale decor voor boeiende verhalen, met soms een duister kantje.

PRAKTISCH: Er zijn twee vertrekpunten. De eerste groep vertrekt in de Wetterse Kastermeersen, de tweede in Schellebelle. Aan de Kalkense Vaart komen ze samen. Naar het einde toe splitst de groep en brengen de gidsen iedereen terug naar zijn vertrekplaats. Vertrek om 14 uur in de Kasterstraat (ter hoogte van nr 55), en vertrek om 14.30 uur in Schellebelle-Aard. Deelname is gratis, inschrijven hoeft niet. Stevig schoeisel aanbevolen. Afstand: 7 km (2,5 uur).

INFO: Toerisme Wetteren 09 366 31 04 toerisme@wetteren.be

WETTEREN

Alle info: www.scheldehappening.be

SCHELLEBELLE – KALKENSE MEERSEN

NATUURPUNT SCHELDELAND

Wandelingen: 's Morgens is er een rustige dauwwandeling met nadien een lekker en uitgebreid ontbijt. In de namiddag zijn er wandelingen met een natuurgids, vertrek Aard om 13.30 uur, 14.30 uur en 15.30 uur, i.s.m. Natuurpunt Scheldeland. De hele dag door kan je op de stand van Natuurpunt aan het veer enkele aquaria met waterbeestjes bekijken.

PRAKTISCH: Vertrek om 7 uur aan de Aard in Schellebelle. Inschrijvingen: zie website
INFO: www.natuurpuntscheldeland.be

HINGENE – DE NOTELAER

LUDO GOOSSENS

Fotozoektocht: Zoek per fiets (9 km) naar cultuur in de natuur, met gezonde meeneem picknick en verrassing. De stilte proeven aan de Schelde is dubbel genieten met een picknick op bestelling. Neem je deel aan de fotowedstrijd van de Scheldehappening dan is de fotozoektocht een bijzondere kans om de ultieme foto te klikken.

PRAKTISCH: Van 11 tot 16 uur. Start aan Paviljoen de Notelaer Notelaerdreef 2 – 2880 Hingene (Bornem). Kost documenten en picknick: Volwassenen €6 – Kinderen tot 12 jaar: €4. Breng je eigen fiets mee; er is een verrassing na afloop

INFO: vzw de Notelaer 03 889 69 20 of info@notelaer.be of www.notelaer.be

DENDERMONDE – DE BRUYNKAAI

Verhalenfietsroute: Via de Scheldedijk fietsen we naar Vlassenbroeck. Op onverwachte plekken aan het water en in het bos komen we vertellers tegen. Ze zijn in hun nopjes. Ze zijn 'op dreef' en brengen ons in de ban van het water. Deelname is gratis.

PRAKTISCH: We vertrekken om 10 uur en om 14 uur op De Bruynkaai aan de infostand Vormingplus.

INFO: Reserveer via www.vormingplus.be/waas-en-dender of 03 775 44 84

BERLARE – APPELS VEER, BEZOEKERSCENTRUM DONKMEER EN SCHELDEBROEKEN

VZW DURME

Animatie: Volwassenen kunnen hun natuurkennis testen tijdens een quiz, terwijl de kinderen een vismasker knutselen of eendjes vissen.

PRAKTISCH: Appels veer in Berlare, van 10 tot 18 uur

Opendeurdag van het nieuwe bezoekerscentrum Donkmeer van vzw Durme. De tentoonstelling biedt een kijk op de veelzijdige natuur van het Donkmeer en omgeving. Je leert er

alles over de werking van de vroegere eendenkooi. Geniet in de nieuw aangelegde natuurtuin van het natuurbier Dobbelen.

PRAKTISCH: Donkiaan 119a in Berlare, van 10 tot 18 uur

WANDELING: Op de linker Scheldeoever strekt zich een van de laatste weidse open ruimten van deze regio uit. Een gids van vzw Durme neemt je mee langs mooie ruigtes en rietvelden. We bewonderen ook de weidevogels zoals de grutto.

PRAKTISCH: Afspraak om 14 uur aan het Veerhuis, Waterhoek 25 in Berlare.

INFO: vzw Durme www.vzwdurme.be

OPENDEURDAG IN BOERDERIJ 'T MEERSENHOF

WANNEER: zaterdag 31 maart 2012 – Doorlopend van 14 tot 17 uur

WAAR: 't Meersenhof, Aard Schellebelle
WAT: De nieuwe Natuurpunt-boerderij 't Meersenhof zet voor de eerste keer zijn deuren open. Je krijgt er een boeiende rondleiding langs de galloway-koeien, tractoren en hooikeerders. Je komt er te weten hoe Natuurpunt hiermee de natuur vooruit helpt. Uiteraard zijn er pannenkoeken en lekkere dranken. Om 14 uur en 15 uur zijn er gratis geleide wandelingen in de Kalkense Meersen.

ORGANISATIE – INFO: www.natuurpunt-scheldeland.be

CULINAIRE ELVIRA WANDELING

WANNEER: zaterdag 28 april 2012 om 9 uur

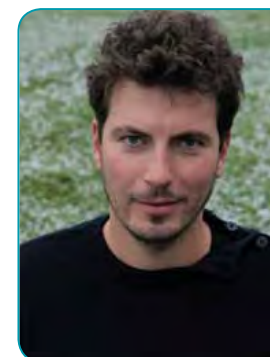
WAT: vzw Durme organiseert samen met restaurant Elvira deze zeer gesmaakte wandeling langs de mooiste plekjes van het Donkmeer. Een combinatie van prachtige natuur en heerlijke gastronomie. Wees er snel bij want de plaatsjes zijn beperkt. We starten met een ontbijtbuifet gevolgd door een begeleide wandeling met culinaire tussenstop. Om 13 uur zijn we terug en wacht een heerlijke 3-gangen lunch.

PRIJS: €37,50

ORGANISATIE – INFO: inschrijven bij restaurant Elvira, Donkiaan 255, 9290 Berlare. 09 367 06 82

info@restaurant-elvira.be

Stevige wandelschoenen of laarzen!

NIEUWE COÖRDINATOR

Op 1 december 2011 startte onze nieuwe coördinator **Stijn Van Belleghem**. Stijn studeerde en werkte gedurende meer dan 15 jaar in Nederland. Eind 2011 is hij naar Gent verhuisd, om zich met veel toewijding in te zetten als coördinator van het Regionaal Landschap Schelde-Durme. Stijn kijkt ernaar uit om – met alle partners – de regio Schelde-Durme nog mooier te maken!

COLOFON

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid: Agentschap Natuur en Bos, Agentschap voor Ruimte en Erfgoed, de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen en de gemeenten Berlare, Bornem, Dendermonde, Hamme, Kruibeke, Laarne, Melle, Puurs, Schelle, Sint-Amands, Temse, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Deze Landscapskrant is een uitgave van het Regionaal Landschap Schelde-Durme vzw, Hemelstraat 133A, 9200 Dendermonde
052 33 89 10 052 33 89 19
info@rlsd.be www.rlsd.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: Jozef Dauwe

LAY-OUT: Karakters – FOTO'S: Vilda

OPLAGE: 20 000 exemplaren, wordt 2 keer per jaar gratis verdeeld. Gedrukt op gerecycleerd papier.

Voor de volledige activiteitenkalender in onze regio: www.rlsd.be